

MUZIKA:

Broj 1/2 1977.:

- A. T.: Prema novom stvaralaštvu u kulturi.
A. T.: Traženje identiteta kao vizije budućnosti.

CERKVENI GLASBENIK:

Leto 70 (1977) št. 10-12.:

- Škulj E.: Pogled nazaj in naprej
Tomc. M.: Lojze Mav (1898—1977)
Trošt J.: Ob stoletnici Orglarske šole
Kos V.: Stanko Trobina — sedamdesetletnik
Trošt J.: Zborovodstvo (IV)
Trobina S.: Uvod v tehniko petja (II)
Dopisi, Kronika ...
Glazbeni prilog: mješoviti zborovi:
Trošt J.: Od tam kjer sonce vzhaja nam
Tomc M.: Zbudi se Jeruzalem
Spendov V.: Vstopni spev

ZVUK Broj 2-1977:

- Županović L.: Svijet glazbe i Vladimir Nazor sa svojim pjesničkim djelom
Globokar V.: Izaći iz »muzike«
Rijavec A.: Vrednovanje glazbe
Đurić H.: Nastava muzičkog vaspitanja u srpskim osnovnim školama u Vojvodini i Učiteljskoj školi u Somboru u 19. veku
Pozajić M.: Razvoj horske muzike u Bosni i Hercegovini
Bezić J.: Dostignuća i problemi etnomuzikološke djelatnosti u SR Hrvatskoj od 1945. do 1976. godine
Maletić A.: Dinamičnost suvremenog umjetničkog plesa
Prikazi

GRLICA, Broj 3-4 1976/77:

- Donosi jednoglasne i dvoglasne skladbe uz pratnju glasovira:
Gobec R.: Titova štafeta
Šivic P.: Mi in Tito
Mihelčić P.: Naše voščilo
Gobec R.: Naše voščilo
Jež J.: Le zapojmo
Ukmar V.: Prvi maj
Pirnik M.: Kurir, kurir
Király E.: Dečki in deklice
Frajt L.: Zima
Škerl D.: Gozdna bajka
Škerl D.: Maj
Jež j.: Teden
Petrić I.: Zašiti oblak
Vremšak S.: Aprilska
Kalan P.: Čej so tiste stezice
Kalan P.: Mlade kaštelanke
Zborne višeglasne, pretežno za 3 jednaka glasa:
Király E.: Štoklja in žaba
Kokol M.: O javore
Vrabec U.: Čuk se je oženil
Pirnik M.: Balada
Leskovar J.: Kukuriček

GRLICA Broj 5 1967/68:

- Prigodom tridesete obljetnice Pedagoške Akademije u Ljubljani donosi:
Križnik E.: Glasbena ustvarjalnost v šoli
Križnik E.: Vprašalnik diplomantom
Križnik E.: Usmjereno izobraževanje in enopredmetni študij glasbe na PA
Glazbeni prilog sadrži skladbe Bregarove, Urekara, Križnikove itd. Ukupno 22 skladbe koje su skladali slušači Pedagoške akademije.

Vinko Jelić: ARION SECUNDUS I VEČERNJA
BLAŽENE DJEVICE MARIJE iz Arion I. i II. Priredio: Lovro županović. Izdalo Društvo muzičkih radnika Hrvatske-Croatiaconcert, Zagreb, 1977.

U zanimljivoj građi koju je L. Županović obradio s područja domaće muzikologije u nizu *Spomenici hrvatske glazbene prošlosti*, osmi svezak zaslužuje osobitu pažnju. Ovim djelom pisac je zaokružio ono što je (prema dosada poznatim podacima) bilo moguće napisati o našem ranobaroknom skladatelju Vinku Jeliću, upoznao nas s njegovom trećom tiskanom zbirkom (*Arion secundus*), povezao *Arion primus* i *Arion secundus* na način kako je do sada svojedobno naslućivao A. Vidaković i za suvremeno izvođenje kao dodatok osmom sveku priredio VEČERNJU BLAŽENE DJEVICE MARIJE (*Vesperae Beatae Mariae Virginis*). Tako je VIII. svezak nove serije (izdaje Društvo muzičkih radnika Hrvatske — »Croatiaconcert«, Zagreb, 1977) za našu muzikologiju jedinstveno i do sada nepoznato djelo, a za liturgijsku i koncertnu glazbenu praksu izvanredno obogaćenje.

Arion secundus (1628) sadrži 11 četveroglasnih zbor-
skih stavaka: odgovor na početni zavij u Večerji *Domine ad adiuvandum me festina* (Gospodine, pohiti da mi pomogneš), osam psalama kojima je skladan svaki drugi stih (Ps 110, 112, 113, 117, 122, 127. i 147.), Marijin hvalospjev (*Veliča*) i jedna antifona u čast Bogorodici (*Zdravo kraljice*), a na kraju 8 instrumentalnih verseta (stihova). Četveroglasne zvorske skladbe, odnosno instrumentalni verseti su (da se poslušimo citatom sa naslovnih stranica sačuvanih dionica) dijelovi Večernje »kako za bilo koju zgodu, tako i za [blagdane] Blažene Djevice Marije, [skladani] za 4 glasa uz pratnju orgulja, [a] nadopunjeni [kantikom] Magnificat, [antifonom] Salve Regina i osam tonova [= »versusa«], prilagođenih svim glazbalima.« U svim psalmima i u *Veliča* skladan je (kako je spomenuto) svaki drugi stih, što daje naslutiti da je za onaj neskladni stih trebao poslužiti instrumentalni verset (uz recitaciju teksta), odnosno gregorijanski recitativ.

Arion I. i II. sačuvani su samo u dionicama, odnosno oba su nepotpuno sačuvani. Osim transkripcije dionica prema kojima je i izrađena partitura, autor je ovog sveska morao za jedinice u Arion II. izraditi do-komponirati dionicu koja manjka (u zbornim skladbama tenor u instrumentalnim versetima uglavnom 3. trombon). Svakako, moglo bi se postaviti pitanje uspeha takvog zahvata, međutim skladatelj i muzikolog L. Županović zaslužuje u tom potpuno povjerenje.

A. Vidaković je u svoje vrijeme pretpostavljao da su Arion I. i II. zamišljeni kao jedno djelo (imaju jednaki naslov, iste su godine objelodanjeni, samo prvi ima predgovor, sadržaj se — iako je različit — nadopunjuje u tom smislu što prvi donosi — da se tako izrazim — promjenljive dijelove Večernje, a drugi nepromjenljive dijelove Večernje i sl.). Sva ta naslućivanja L. Županović je na jedan od mogućih načina ostvario i u prilogu ovog (VIII.) sveska objelodanio *Vesperae Beatae Mariae Virginis* (Večernje Bl. Dj. Marije). Kako je ovo prvi pokušaj ove vrste u nas, autoru su ovog sveska poslužile kao tip Monteverdijeve *Vesperae* (nastale otprilike u isto vrijeme). Tako je naša glazbena praksa obogaćena novim glazbenim oblikom, u kojemu se izmjenjuju gregorijanski napjevi sa jednoglasnim i višeglasnim stavcima (koncertima) Vinka Jelića, odnosno instrumentalnim versetima u jedinstvenu, zvukovnu bogatu i raznoliku cjelinu.

Neposredni povod — kako napominje autor ovog sveska — da izradi *Večernju Blažene Djevice Marije*, bijaše prilika da se izvede na ovogodišnjim *Varaždinskim baroknim večerima*. (Šteta što, prema izvještaju dnevnog tiska, izvedba ne bijaše na profesionalnoj visini). Neposredni povod, nadamo se neće biti i posljednja prilika da čujemo to djelo, pogotovo kad se iduće godine navršava 350. godina što su tiskani Arion primus i Arion secundus. Osim toga ovo je djelo i po zamisli i prema obradbi u prilogu ovog sveska prikladno za bogoslužje. U sastavu oblikovanih mogućnosti za Večernje bilo bi moguće poslužiti se i ovim predloškom.

Kao i u dosadašnjim svescima, osobito u petom (Vinko Jelić, Osamnaest moteta iz zbirke »Arion primus« [1628] — iz muzikološke ostavštine A. Vidakovića) znanstveni je postupak dosljedno proveden: jasno su naznačeni radovi muzikologa A. Vidakovića, odnosno svi su zahvati u partituri naznačeni uglatim zagradama i sl.

Preporučujući ovo djelo pjevačkim zborovima koji ga mogu izvoditi, rado se pridružujemo priznanju i veselimo nagradi »Ivo Tijardović« koju je Lovri Županoviću za dugogodišnji rad na istraživanju naše glazbene povijesti jednoglasno dodijelilo Društvo muzičkih radnika Hrvatske »Croatiaconcert« iz Zagreba.

Izak SPRALJA

Dr. Đuro Kuntarić: VILMA NOŽINIĆ, SLAVUJ NAŠIH GAJEVA. Slavonska Požega, 1977.

Da bi pridonio jubileju, 750. godišnjici Slavonske Požege, »stare slavonske Atene«, dr. Kuntarić je u svojoj knjizi od 60-tak stranica opisao lik glazbene umjetnice Vilme Nožinić.

Prigodom 25. godišnjice njezina umjetničkog rada pisali su o njoj: Đ. Mačuka, Od Pamine do Fidelija. 25 godina umjetničkog rada Vilme Nožinić, Kazališne vijesti, 1953—54, 4; K. Kovačević, Vilma Nožinić, Muzičke novosti, 1953, 12.

Svojoj knjizi, kako je očito već iz samog naslova, dr. Kuntarić je dao lirski zanos i poštovanje prema Vilmi Nožić, jednom od velikih imena naše glazbene kulture. Počevši biografskim podacima i navodeći podatke o pojedinačnim nastupima i uspjesima naše operne pjevačice, Kuntarić je nastojao da mu ne izmakne ni jedan detalj, kako bi što bolje prikazao umjetnički profil V. Nožinić. Tim je sadržajem ispunjen prvi dio knjige.

U drugom dijelu, zahvaljujući svojim suradnicima dr. H. Pettanu i ing. M. Radoviću, dr. Kuntarić je iznio mišljenja i sjećanja nosilaca sadašnje glazbene kulture u nas, kao što su Cipra, Bjelinski, Matačić, Gotovac, Pozajić, Ružđak, pok. Sachs i dr. Tu se još spominje i specijalna izložba o umjetničkoj karijeri od 1927. do 1953., kada se oprostila od opere.

U obljetnici slavlja Slavonske Požege i ova knjiga predstavlja doprinos oživljavanju velikih ljudi i događaja naše povijesti.

S. G.

Paul Nordoff, Clive Robbins: »MUSIC THERAPY IN SPECIAL EDUCATION«. Liječenje glazbom u specijalnom odgoju. John Day, New York, 1971.

Paul Nordoff i Clive Robbins su dva istaknuta artista i pedagoga koji svojim neobično kreativnim pristupom djeci ometenoj u razvoju, posebno kod višestrukih ometenosti, doprinose mnogo unapređenju i novim pravcima i ciljevima takvog rada u svijetu, poboljšavajući efekte koji se mogu dobiti u terapijskom pristupu glazbom kod takve djece.

Nordoff je ujedno još poznat kao skladatelj, pa je tako napisao i niz pogodnih i jednostavnih skladbi za djecu. Jedna od tih skladbi smišljena je kao podlo-

ga jedne vrlo lijepe dječje igre »Pif-Paf-Poltris«. Knjiga govori o raznim načinima pristupa djeci ometenoj u razvoju, počev od pjevanja pa preko odzvanjanja zvana, sviranja do već spomenutih glazbenih igara. Lijepo su opisani i pojedini slučajevi i rad s njima.

Knjiga se može vrlo preporučiti svim glazbenicima i pedagogima svih struka, a posebno defektolozima u svrhu obogaćenja njihova rada koristeći ovu lijepu, lagano pisanu i vrlo dobro ilustriranu knjigu (slike, notni primjeri).

D. B.

E. Thayer X Gaston: »MUSIC IN THERAPY«. Glazba u liječenju. The Macmillan Company, New York, Collier-Macmillan Limited, London 1968.

Radi se o temeljnoj i najboljoj američkoj knjizi, kao i uopće najboljoj knjizi napisanoj na engleskom jeziku s područja liječenja glazbom. Izdao ju je nešto prije svoje smrti poznati E. T. Gaston, nestor američke muzikoterapije, a uz suradnju blizu 70 suradnika iz cijele SAD, posebno članova njihovog Nacionalnog udruženja za liječenje glazbom. Knjiga sadrži osim poglavlja o temeljima glazbe u liječenju, posebno mnogo njih o glazboterapiji djece ometene u razvoju, a sve prema vrsti takve ometenosti. Posebno je težište dano na područje mentalne retardacije i smetnje ponašanja kod djece i omladine. Relativno skromno obrađeno poglavlje liječenja glazbom za odrasle sa smetnjama ponašanja uz akcent na gerijatrijske bolesnike. Posebno su zanimljiva poglavlja o odnosu liječenja glazbom prema glazbenom odgoju i obrazovanju, kao i ono o plesnoj terapiji. Najsuvremenija i posebno značajna su poglavlja o razvoju muzikoterapije u zajednici i isto tako izrazito potrebno poglavlje o planiranju i razumijevanju istraživanja. Radi se o najsustavnijoj i najmeritornoj knjizi s tog jezičkog područja, te se za praksu, informaciju, nastavu i učenje svih kadrova koji su za ovo područje zainteresirani može najtoplije preporučiti.

D. B.

VI. Hudolin: »MUSICOTHERAPIA« - Proceedings of the Zagreb International Symposia on Music Therapy. Liječenje glazbom, saopćenja sa zagrebačkih međunarodnih simpozija o liječenju glazbom. Anali Kliničke bolnice »Dr. M. Stojanović« Vol. XIII, Br. 3, 1974. Zagreb.

Ova knjiga sadrži 27 značajnih doprinosa inozemnih i jugoslavenskih autora s područja liječenja glazbom. Radovi su, kao što se već iz naslova vidi, saopćenja s prvih nekoliko zagrebačkih međunarodnih simpozija o liječenju glazbom, koji su se od 1970. do 1972. godine održavali u Zagrebu. U ovom prvom broju takve vrste sadržani su radovi autora na svjetskim jezicima sa svih područja liječenja glazbom, jer su po tom principu radovi i odabrani. Tako su uz neka tradicionalna područja nalaze i ona najaktualnija sa novim doprinosima, posebno u području socijalne psihijatrije. Knjigu je izdao VI. Hudolin, uz izdavački odbor J. Alvin, D. Breitenfeld, A. Fenwick, G. Göllnitz, L. Muskatevc, S. Poch-Blasco, A. Schölz, H. Willms. Knjiga je vrlo informativna ne samo za domaće područje već je izrazivo prihvaćena i u stranom svijetu, posebno u njemačkom govornom području, a može dobro poslužiti i u nastavi za glazboterapeute. Prvo je takvo izdanje iz područja liječenja glazbom u Jugoslaviji i preporuča se glazbenicima, glazboterapeutima, pedagogima svih specijalnosti, te psiholozima, socijalnim radnicima, a posebno defektolozima i svim profilima glazbene struke.

D. B.